

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Hunok harca.

— dec. 4.

Egy költemény akkordjai zsongnak a lelkemben, ha végig gondolok azokon az áldatlan harcokon, melyek a magyar politikában ez időszerint dülnek.

Hallom és átérzem minden egyes szavát a „Hunok harcá“-nak, és megújodnak lelkemben azok a képek, melyeket a „Déli-bábok Hőse“-nek költője a nagy hun birodalom szerte bomlásáról olyan mesteri kézzel rajzolt meg. De átérzem a tanúságot is, melyet a költő saját korának akart levonni abból, midőn elébe állította a történelemnek egy rég lezárt fejezetét, hogy abban, mint tükörben meglássa a jelen időnek igaz képmásait.

S ha illet a Hunok harcából vett hasonlat az Arany László korára, bizony az ez egy pár esztendő, mely azóta mult el, nem enyhítette az Atilla örökségén civódó népek harcának dühét.

Harcban, meg nem szünő, folytonos harcban állnak a hun utódok ma is. Az öröklött átok, a visszavonás, egyenetlenkedés nem enyhült ma sem s ma is ott leselkedik határainkon a káröröm: „haldoklik a magyar, mienk lesz a bőre.“

S a magyar még mindig nem akarja felösmerni helyzetét és még talán ma is hisz Csaba vezér hő-

seinek legendájában, akik bizonyára segítségünkre jönnek, ha például a hármasszövetségből kitennek a szűrűnk, vagy megismétlődik a testvérharc napról-napra követelőzőbb nemzetiségeinkkel.

Közeledünk az esztendő vége felé s a jövő évre nincs költségvetésünk, de nincs kormányunknak felhatalmazása arra sem, hogy addig, a míg a törvényhozás ezt megalkotja, az ideai költségvetési törvény keretében beszédhesse az állami bevételeket s teljesíthesse a kiadásokat, melyek az államiélet tovább folytatására szükségesek. Az ugy nevezett indemnity nem bir megszületni. Évek óta tart a bizonytalanság, vajjon létre jön-e a gazdasági kiegyezés Ausztriával. Ma-holnap lejárnak kereskedelmi szerződéseink a külállamokkal; a Németországgal fennálló szerződésünk felmondásáról napról-napra hallunk és semmi kilátás arra, hogy ezek érdekeinknek megfelelő feltételek mellett fognak-e megújíthatni és egyáltalában megújíthatók lesznek-e? A gazdasági helyzet bizonytalanságának káros hatását érzi, tudja, látja mindenki — de mindez nem bírja felnyitni a legendák harcait küzdő álomkörös nemzetnek szemét és folynak a parlamentári csaták a felett, hogy az angol alsó ház tagjainak cselédjei élvezik-e az immunitást ma is, vagy ha nem, hát mikor veszítették el ezt a praero-

gativát? Magas-e az elnöki emelvény, van-e absolut, vagy relativ léghuzam az ülésteremben, szabad-e az ujságíróknak a buffetben vilásgöggelizni — ezek meg már olyan fontos kérdések, hogy parlamentünk több időt fecsérrel reá, mint amennyi alatt nagy elődje, az 1848-iki, megszavazta a 200.000 katonát.

És a társadalom, a nemzet?

Az türi, legnagyobb részében apathicus nyugalommal türi ezt a könnyelmű játékot és még el is mosolyodik azon, ha Gabányi Miklós képviselő ur okvetlen szükségesnek tartja személyes felszólalásban kijelenteni, hogy ő azt hitte, mikor a kereskedelemi miniszter a nemzetközi postaegyezmény francia szövegét felolvasta, hogy az héberül van.

Türi a nemzet, hogy a parlamenti kisebbség nyíltan bejelentse az obstructiot és bejelentés nélkül is folytasson egy lappangó, leppezett obstructiót; heteken át beszéljenek tücsköt, bogarat össze csak azért, hogy az állami élet tovább folytatásához okvetlen szükséges pénzügyi felhatalmazás mentől később vállhasson törvénynyé. Türi a nemzet, hogy létérdekeinek komoly védelme helyett párt-harcokra fecsérlejk el erejét hun őseinek secessió utódai.

De vannak olyanok is, akik nem türnek. Akik türelmetlenül

keseregnek az elvesztett hatalom felett s pártválságok felidézéseivel remélik és kívánják azt a hatalmat vissza szerezni, a melylyel a nemzet javára élni nem tudtak. Szítják az elégtelenséget és istápolnak minden törekvést, a melytől zavart, válságot, felfordulást remélnék.

Egy célra törnek velük a *csalódottak* és az első vállalkozás ingerét kószolgtató „akarnok“-ok. A gondolat, hogy a legutolsó választás példája nyomán, az országgyűlés feloszlatása mennyi titkos nagyságnak hozhatna mandátumot, no meg immunitást — állandóan ott lakik ezeknek szívében s kész hiveivé avatja őket az obstructioban és felosztásban dolgozó, fiatal óriásoknak.

Apostolok járnak a hazában, frázisoktól zug a lég, hazafiságot praedikálnak az ajkak, de a hazafiságnak legelső parancsát: „el-lenségeiddel küzdj, de ne mard magadat magyar“, ezt nem veszi be senkise.

Válj életre Csaba vezérnek legendája, jöjjön el számunkra az égi segítség: a józan ész!

Matolai Etele nyugalomba vonul.

— dec. 4.

Lapunk zártakor vettük az elszomorító hirt, hogy *Matolai Etele*, vármegyénk érdemes alispánja —

esesebecsésjére: egy karsu plusz oszlopon egy szomorú Amor, kezére hajtja fürtös fejét: az egyik szárnya le van törve — azt siratja.

On is asszonyom olyan, mint ez a csüggedő istenke. Szép, kedves, bájos. De az egyik szárnya hiányzik és a figyelmes szemlélő önkéntelenül észreveszi a „szépség-hibát.“ Nincs a lelkében, a szívében asszonyom az a nemes élet, az a gazdag tartalom, mely érdekessé tudná tenni Kegyed szemeimben.

Egyelőre csak intimusairól: az íróasztalán heverő könyvekről beszélek.

Ezekből úgy itélem meg Kegyed, hogy gondos háziasszony, szereti konyhájában a főfelügyeletet tartani. De szereti önmagát is. Tudja, hogy szép és praktikus gondolkozással hosszú időkre meg is akarja őrizni üdeségét, szépségét. Szereti a sportot s evvel a sportmanokat is. Könnyen, folyékonyan tud társalogni a divatról, napi eseményekről. De ha egyedül van hálószobája csendjében: előveszi Cypet, Márkust, Prévostet s féljétszakákig olvasgatja ezeket a műveket. Vére sebesebben kering, szép feje nyugtalanul hanykolódik a csipke párnákon. S ha végül „Semeske“ az a kedves kis álomkirály lecsokolja szempilláit, akkor hős lovagokról, szerelmes troubadukról álmodik — helyesebben a házibarátokról. S ha felébred? Keresi a reális életben azt a bizonyos lovagot, és kész a regény, meg van a „téma.“ De... „a kacér-

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

A zsúrok témája.

Irta: Mok Ferencné.

Asszonyom!

Kegyed bizonyára ismeri a nagy britt költő örökszép szomorujátékát, „Julius Caesart“ és így vissza fog emlékezni a III-ik felvonás 2-ik jelenetére, melyben Antonius azt a nagyhatású halotti beszédet mondja:

— — — — — The noble Brutus
Hath told you, Caesar was ambitious
If it was so, it was a grievous fault;
And grievously hath Caesar answered it!

Ugyebár Antónius nem védi Caesart, csak tetteit sorolja elő és Brutust mindég dicséri, mindég hangsulyozza „But Brutus is au honourable mau!“ (De Brutus tisztességes ember!) Ebben a maliciózus dicséretben rejlik a halotti beszédnek óriási hatása. A dicsérettel az ellenkezőjét éri el a nemes Antónius...

Shakespeare színművéről elég enynyi. Kegyed asszonyom van olyan intelligens, hogy fogja tudni, micsoda célzattal irtam le ez előbbi sorokat s az összefüggést a britt szindarab és az Ön viselkedése között okvetlenül meg fogja találni.

Szép asszonyom! Miért óhajtja oly nagyon, hogy a figyelmem öntre kiterjedjen, hogy mindenképpen „érdekesnek“ találjam a Kegyed életét?

Egyszóval, hogy keressem Önnél a tárcáimhoz, beszélveimhez való témát? S hogy ezt elérje, belevonta nevemet, már akár az igazi, akár az írói álnevemet kedélyes, magas nivón álló zsúrainak parfümös légkörébe. Ez tulajdonképp csak hízogó reám nézve. Egy asszonyra nézve, egy asszony érdeklődése nem lehet veszedelmes. S én kész vagyok szíves jóindulatát egy kis önnek szentelt figyelemmel honorálni, úgy, ahogy ezt Kegyed óhajtja.

Kegyed beszél rólam: bírálhatja fölényes tudással, biztos éleslátással és minden elfogultságtól menten: szerény ujságcikkemet. Megvitatják a krémek, parfék, tea és sandwich fogyasztása mellett ideáimat, képzeletbeli alakjaimat, meséim alagondolatát. Szegény hőseim és hősnőim lelkét, kedélyét egy operatőr- orvos kezének biztosságával boncolgatják. S ha nem elég jó a mese, illetve nem felel meg túlmodern, vagy visszamaradt nyárspolgáriasz izlésüknek: a legnagyobb flegmával kritizálnak és — oktatsnak engem. Igaz: „sohsem tudunk eleget, mindég tanulhatunk.“ Nos tanulni szeretnék kegyedtől asszonyom!

De lássa, nem elég a jó szándék. Sok hibám mellett még avval a gyöngeséggel is bírok, hogy az asszonyokat az otthonjuk, a társaságuk után itélem meg. De mivel a „társaságát“ nem mindég válogathatja úgy meg az ember, ahogy szeretné, hát inkább az „otthon“ képe az, mely

szerint itélek. Ugyebár nevetséges szokás?

Egy heverő kézimunka, egy felütött kotta, egy-egy heverő nipp tárgy, vagy egy-egy könyv, egy fali dísz, vagy függöny elrendezés, a szoba világítása s leginkább a szoba illata — rögtön bizonyos fogalmat ad nekem a szoba lakójáról — mielőtt az illetőt ismerném.

Voltam a Kegyed otthonában. Várakoztam egy izben a kicsi társalgó szobájában. Kegyed nem volt odahaza.

Volt alkalmam a szoba benyomásáról számot adni magamnak. Perzsa szőnyegek, puffok, fantazia székek, paravánok, vékony lábu asztalok, oszlopok, sok esesebecse hevertek szerte szét. Volt egy miniatúr íróasztal is ebben az erős, idegizgató illatu szobában. Nehány könyv hanyag eleganciával oda volt téve egy kis kínai könyvállványra. Érdeklődve néztem a címlapokat:

„Rézi néni szakácskönyve“ „Keleti kozmetikai titkok“ „A bőr és annak ápolása“ „A párbaj codex“ „A vizsla idomítása“ aztán néhány könyv Gyp-től, továbbá a „Ledölt bálványok“ stb.

Kegyed bejött, és vége volt a könyvvizitnek, de ez is elég volt nekem.

Tehát megismertem a Kegyed barátait: a könyveit.

És ezek után kívánja, hogy mégis Ön legyen meséimnek tárgya?

Midőn e sorokat írom, önkéntelenül felnézek íróasztalom egy kedves

előrehaladott korára való tekintettel — 1903. évi január 1-től kezdődő nyugdíjaztatását kérte.

Mi alispánunknak közéletünk-re nézve nem kevésbé fontos eme elhatározását ezuttal csak köztudomásra hozni kívántuk; fenntartjuk azonban, hogy vármegyénk e kimagasló fiának egy hosszú pályán át mindenkor puritánul betöltött élete működését, mely neki széles körben tiszteletet és szeretetet szerzett — érdemei szerint — közelébb ismeretethessük.

— december 4.

Darányi Iguác m. kir. földmiv. elv. miniszter, — aki már nem egyszer adta tanujelét vármegyénk iránt érzett meleg rokonszenvének, — most újabb bizonyítékát adta azáltal, hogy Tolcsva községben — állami támogatással — egy népkönyvtár felállítását határozta el.

A vármegye árvaszéke ma teljes ülést tartott, melynek kizárólagos tárgyát a január 1-ével életbelépő új ügyviteli szabályzat együttes tanulmányozása, megvitatása és értelmezése képezte. Első sorban 120000/902. B. M. számú a vármegye pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. II. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás került tárgyalás alá, különösen abban az értelemben, hogy az árvapénzek gyümölcsöző elhelyezéséről intézkedő megyei szabályrendelet az új utasítás szellemének megfelelőleg módosítandó-e, vagy sem valamely irányban. A teljes ülés constatálta, hogy a vármegye eddigi szabályrendelete általában megfelel az új utasítás alapelveinek. Szükséges azonban, hogy az 1901. XXI. t. c. által létesített „elhagyott gyermekek segély-alapja” érdekében a szabályrendelet még is módosíttassék, mert az utasítás szerint a tartalék-alap jövedelmének egy része erre a célra fordítandó. A módosításra vonatkozó tervezet elkészítésére a teljes ülés egy bizottságot küldött ki, amelynek elnöke: Nemthy József, tagjai:

ság kétélű tör, midőn megvéri a férfi szívét, egyszersmind megsebzí a nő jó hírnevét is.”

Azért tehát asszonyom, ne akarjon „témát” adni tollamnak. Maradjon csak a kozmetikánál, a szegedi szakácskönyvnél. A Kegyed férje bizonyára nagyobb örömmel veszi a sikerült ebédet s gyönyörködik szépséges ápolit arcában mintsem hogy megörökítve szeretné látni a kegyed életét egy „ártatlan” regény alakjában. De az ön szive vágyódik valami különös, valami „új” után a mivel esetleg „lefozhatné” legjobb barátját. Ugyebár? Hja! „Könnyebb megfékezni egy lázongó csapatot, mint uralni egy lázongó szívet.” Kérem, ne lázongjon a szive, mert mit szól hozzá „Rézinéni” ezeregy főzési receptje?

Kegyed szerény dolgozataimból kihámozott egy-két eszmét, melyet kissé átgurított ellenök lázong. Mit akar kérem elérni? Hiszen már figyeltek Önre, tudomást kezdek venni a Kegyed létezéséről. Elég ennyi? Nincs kielégítve a húsága? Irják tárcát, novellát, esetleg regényt az Ön életéről? Arról a fizikai életéről? Nem gondolja, hogy sovány mese az a mese, melyet Kegyedről írhatnak? Hol itt a lélek szereplése, hol vannak a belső motívumok, melyek magyarázni, menteni, jóvátenni tudják a test, a gyarló emberi fizikum tévedéseit? Vagy esetleges erényeit nemesíteni tudják?

Matolay Béla ülnök és dr. Szirmay István árvaszéki ügyész. A kiküldött bizottság munkáját 8 nap alatt tartozik bemutatni.

A pánszláv mozgalom ellen. A pánszláv mozgalom az utóbbi időkben nagyon terjed a felvidéken s kezd veszedelmes jelleget ölteni. A kormány és a hatóságok gyengének bizonyultak a mozgalom megállítására s ezért végre — mint azt a fővárosi sajtó organumokban olvassuk — a magyar társadalom veszi kezébe az ügyet. Mindezeket pedig abból az alkalomból ismételjük, hogy a Budapesten lakó felvidéki magyarok mozgalmát indítanak a felvidéki megyékben nagyon elterjedt pánszlávizmussal szemben. A magyarság érdekében megindítandó mozgalom megbeszélése végett legközelebb Budapesten értekezletet tart az előkészítő-bizottság.

VÁRMEGYE ÉS VAROS.

(Elöléptetés. A vármegye főispánja Sztankovszky Sándor gyám-pénztári irnokot első osztályu irnokká léptette elő.

(Vadászterületek. Lapunk utján is tudatjuk, hogy a radi körjegyzőség területén lévő Boly, Zétény, Szinyér, Rad, Szentmária és Pálfolde községének az 1903. jan. 1-től hat éven át gyakorolható vadászati joga a 1 évi dec. hó 16—18-ik napjaira hirdett nyilvános árverésen bérbe adatik.

(Kavicsátvétel. A vármegye területén a székvárostól északi irányba vezető állami közutakra ez év folyamán kiszállított kavicsanyag átvételét és az ugyanott létesített műtárgyak felülvizsgálását ma reggel kezdte meg a Szunyoghy Dezső kir. műszaki tanácsos vezetése alatt működő küldöttség, melyben a vármegye közigazgatási bizottságát a főszámvévo képviseli. A helyszíni eljárás előreláthatóan három napig fog tartani.

(Rend. tan. városok tisztviselőinek vasuti kedvezménye. Lapunkban is említést tettünk arról a mozgalomról, mely a folyó évben újból megindított, s az iránt indított akciót, hogy az állami és törvényhatósági tisztviselők által élvezett vasuti kedvezmények a rendezett tanácsu városok tisztviselői karára is kiterjesztessenek. Ezen ügyben városunk tisztviselői kara

„A szellemnek élete a valódi élet.” (Ezt nem Rézi néni mondja és nincs is összefüggésben egy magyaros menü elkészítésével, de valami Hufeland úr, egy berlini tudós prófesszor gondolta és írta le ezt a gondolatot, midőn filozóf barátjának a nagy Kantnak könyvét kiadta.)

Tehát. Nem elég nekem azt tudni asszonyom, hogy Kegyed szép, Kegyed sikkes, tud mulatni, vadászni, ferblizni és muzsikálni, meg muzsikálni magának. Ez csak olyan külső sallang, olyan semmitmondó „modern” dolog, illetve nevelés. De miből áll a kedélyvilága? Hol vannak a gondolatok? Van-e egyáltalán belső „én”-je. Tud-e érezni a szívével, tud-e gondolkodni az eszével?

Mert nem elég egy százkoronás blúz Acstól, vagy egy kalap Boschán Teréztől, valami mintha kellene még egy asszony életébe? Egy kis tartalom, belső érték a sok külső dísz és máz mellett.

S ezért engedje meg asszonyom, hogy nem akarok és nem fogok behatóbban foglalkozni a Kegyed életével. Viszont szívességet tenne nekem, ha dolgozataimat sem erkölcsi, sem esztetikai, szépirodalmi, vagy logikus szempontból nem bírálgatná meg. Ha morálisat, nemeset talál tárcacikkeimben, kérem vonja le a tanulságot. Az élet oly komoly, oly rövid és oly nehéz, hogy legjobb, ha előbb önmagunkkal törődünk. S ha már tudjuk, tisztában vagyunk azzal: micsoda tar-

feliratot is küldött a ker. miniszterhez s egyben a folyamodványt átiratilag a többi rend. tanácsu városok figyelmébe ajánlotta, s a mozgalomhoz több város csatlakozott is. Ez ügyben most a ker. m. kir. miniszter leiratot küldött a főispánhoz, melyben a kérelmet elutasította. A reményt azonban nem adják fel, s új átiratban, mely Sátoraljujhely város tanácsának 1902 évi nov. hó 24-én tartott ülésén szerkesztetett s határozottatott a többi r. tan. városoknak is megküldetni; a kérelem teljesítését a rend. tan. városok képviselőinek összműködése által vélik elérhetőnek.

HIREK.

A hó és a trubadur.

(Szezonvers.)

„Meglátogathat hébe-hóba Au revoir poeta ur, Csak öltözzön fel, meg ne fázzzék Mert csúf a náthás trubadur!”

És ime: hó van; sikos utcán Valahogy ne lépjünk balul, És meggy hölgyét meglátogatni, Szive hölgyét, a trubadur!

Kabátja hótól hófehér lesz, Amint az lassan rájáhull: Hogy ime: már csak hótömeg van Es nincsen leider! trubadur!

Kopogtat . . . „Szabad” s ő beléphet S megáll „előtte” józanul: „Im megjelenem hébe-hóba — Kisasszony itt a trubadur!”

Csak mondaná, de nem tud szólni, Csak áll ott búsan, szótlánul; Vékony czipőbe, első hóba: — Náthát kapott a trubadur . . . !

—th.

— Uj plébános. A Gedeon János halálával megüresedett tarcali plébániára Plent Nándor, Bubics Zsigmond Kassa-egyházmegei püspök titkársa, szentszéki ülnök nevezett ki.

— Esküdtbíróági elnöki kijelölés. A kassai ítélő tábla elnöke a sátoraljujhelyi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökévé

talmat, becses tudunk adni életünknek, akkor gondolhatunk arra, hogy bizonyos célt tűzhetünk magunk elé, mely nemesít, mely jobbá, igazabbá tehet minket. Előbb ismerjük meg önmagunkat, mielőtt mást kívánnánk megbírálni.

Ha tehát ismét zsúrt rendez, ne azt vitassák meg a szamovár két lángja metlett: kiről is szól az a mese, melyet egyik, vagy másik lapban megírtam. Ez mellékes. Miről szól a mese, van-e benne gondolat — érzés — ez a lényeges. S ezt Önök asszonyom ott abban a rezeda-illatú szobában a teaszta mellett meg nem ítelhetik. Ahhoz szív-lélek kell, nemcsak külső máz, etiket-tudás, előkelőséget utánozó tónus, életmód és társalgási képesség.

Még valamit. Ha Kegyed hinni akarja ezt, hogy van még ebben ami materiális, századunkban nemes eszme, igazán becses, szép gondolat, őszintén becsületes cselekedet: akkor ön asszonyom a gondolkozásmódjával kitűnik. Ellenben, ha Kegyed azt, amit más jönnek, szépnak igaznak talál, amit más a legideálisabb szándékkal eszményesített, profanzálni akarja: akkor Ön a felfogásával feltűnik. Egy asszony meg ne akarjon feltűnni, de igyekezzék kitűnni.

Antónius beszédét külföldben figyelmébe ajánlom. Avval ugyan, igaz, Caesar fel nem ébred, de esetleg a Kegyed — lelkiismerete szép asszonyom!

— Vége. —

Fornszek Béla törvényszéki elnököt, helyettesül Wieland Lajos törvényszéki bírót jelölte ki az 1903. év tartására.

— Rákóczi-szobor. A tokaji Rákóczi-szobor-bizottság nov. 23-án megtartott népes értekezleten a következőképen alakult meg: Elnök: Székely Károly. Társelnök: Dr. Engl Jakab. Jegyzők: Kudász Kálmán, Fénykövi Jakab és Honécz Géza. — Pénztárnok: Haas József. — Ellenőr: Rothfuchs János. Végrehajtó bizottság: Horváth János, Varga Márton, Krajnyák Géza, dr. Kröczer László, Dienes Gyula, Demjén Kálmán, Margittai József, Klinga István, id. Lakatos József és Mandzák János. Védnökül megválasztá a bizottság Thaly Kálmán és Bernáth Béla orsz. képviselőket és Matolai Etele, Zemplénavármegye alispánját. A nagy bizottság felhatalmazta a tisztikart, hogy a végrehajtó bizottság közreműködésével indítsa meg az országos gyűjtést és átiratilag kérje fel Zemplénavármegye törvényhatósági bizottságát a szobor költségeihez leendő hozzájárulásra. A végrehajtó bizottság működését már megkezdte és az ügy támogatására felhívja ugy a vidék, mint a főváros sajtóját és a gyűjtést országszerte megindítja.

— Rorate coeli. . . Vasárnap volt első napja annak a négyheti időszaknak, amelyet a róm. kath. egyház az Ur eljövételének, azaz Adventusnak nevez. Ezt a négy hetet a Krisztus születésének emlékünnepeire való előkészületben tölti a keresztény és kétszeres áhitattal száll fel ilyenkor az ének: „Rorate coeli desuper. . .” A szokásos hajnali misék hétfőn reggel kezdődtek a róm. kath. plébánia-templomban.

— A vármegye bál végrehajtó bizottsága ernyedetlen buzgalommal lát munkájához. Azon élénk, az egész megyére kiterjedő érdeklődés, mely e bállal összefüggő csekélyebb epizódokat is szives örömmel s várakozással fogadja, bizonyosága: hogy e felélelt elite multság nem fogja nélkülözni a régi megye-bálok fényét. A végrehajtó bizottság legutóbb f. hó 8-án délután 3 és fél órára a vármegyeháza kistermébe alakuló közgyűlésre hívta össze a vármegye bál bál-bizottságát, hogy az értekezleten a sürgősebb teendőket megbeszéljék.

— Uj ügyvéd. Dr. Dick Sámuel, volt fővárosi ügyvéd Homonnán ügyvédi irodát nyitott.

— Karácsonyi segélyosztás. A homonnai jótékony négylet választmánya Persenszky Lajosné elnöklété alatt e hó 26-án tartott gyűlésben megállapította a karácsonyi segélyezés módzatait s a segélykiosztás idejét. Kilencven koronát fordít ez éven a négylet karácsonyi segélyezésekre. A segélykiosztás dec. hó 14-én fog megtörténni. Az id. Doby Antal által adományozott és szegények felsegélyezésére szánt 20 korona adomány felét a tűzkárt szenvedett Szafka Mihály, felét egy nehéz viszonyok közt élő faipari növendéknek szavazta meg.

— A „Zemplénavármegyei Gazdasági Egyesület” f. hó 7-én (pénteken) 10 és 1/2 órákor közgyűlést fog tartani.

— Szegény gyermekek felruházása. A tokaji izr. szegény iskolás gyermekeket felruházó egylet ez idén is, miként minden évben, ugy most is felruházta meleg, téli ruhával az iskolát látogató összes szegény gyermekeket, ugy, hogy nincsen egyetlen szegény gyermek sem, aki fogyatékos ruházata miatt az iskolából kimaradni volna kénytelen.

— A „Zemplén” 1903. évi naptára már megjelent és kiadóhivatalunkban 80 filléért kapható. Vidékre portómentesen küldve 90 fillér. — A naptár tartalmát lapunk egyik közelebbi száma hozza.

— **Műkedvelői előadás Varannón.** A varannói műkedvelő társaság legközelebb a „Buborék” című darabot hozza színre. A műkedvelői előadás iránt élénk az érdeklődés. A méltánylandó mozgalom élén Diószeghy János áll.

— **Vörhenyjárvány Tokajban.** Tokajban is napról-napra jobban terjed a szülők réme: a vörheny. Az előbb csak szörvénnyosan fellépett esetek immár annyira elszaporodtak, hogy a hatóság — mint értesülünk — az ottani izr. népiskolát, a melynek telepén két családnál is fordult elő vörheny-éset további intézkedésig bezárta.

— **Uj távirtdahivatal.** A kereskedelmi miniszter a bodrogkeresztúri postahivatalnál távirtdahivatalt létesített.

— **Eltűnt.** Deutsch Herman helybeli borügynök bejelentette a rendőrségnek, hogy Dávid nevű öcsese, aki „Dubi” néven ismeretes a városban, folyó hó 3-ika óta eltűnt. A gyöngye elméjű embert öz. Klein Hermanné korszárosnő a szefárd izr. metszőhöz küldte egy libával s azóta a szegény ember nem tért vissza. A rendőrség most mindentelét keresi az eltűnt „Dubi”-t.

— **Milyen tél lesz?** Merkel Richard, a berlini Falb, a következőket jósolja az idei térről: December hó 1-6-ig állandóan szép, hűvös idő; 7-től kezdve hidegebb, 12-től fokozódó hideg, hóviharakkal e hó 17-ig, aztán enyhébb, de nagy havazások; 19-én újra hevesebb hideg, majd viharos, de csökkenő hidegség 22-ig s a karácsonyi ünnepekre tiszta, hűvös idő virrad, mely január hó 4-ig tart. Január 5-től újra fokozódó hideg, heves hóviharakkal. A hideg e hó 9-én különösen erős lesz s utána nagy havazás köszönt be, mely 15-ig tart. Ujkor újabb hidegek köszöntenek be s csak 21-én lesz nyájasabb az idő, majd 31-ig szép, hűvös, részben nagyon enyhe idő várható. Február hó 1-én havazás és fokozódó hideg, mely 6-án igen erős lesz, utána tartós hideg szélviharakkal. Ez a nagy hidegség és havazás egész északi Európára kiterjed, sőt részben déli Európára is. Csak 17-én enyhül meg az időjárás és 27-ig szép, enyhe idő marad. 27-ike után újra hidegebbre fordul és március hó 5-10-ig igen fagyos napok köszöntenek be, hóviharakkal, melyek azonban főleg csak Észak-Németországra terjednek. 13-án, vagy 14-én enyhébb napok lesznek s ettől kezdve az idő fölmelegszik, kivéve néhány esős napot, melyek 20-ika körül lesznek. — Mégis csak szép dolog a tudomány, amely így a jövőbe lát!

— **A Zempléni vármegyei községi és körjegyzők egyletének t. tagjait** folyó év december hó 16-án délelőtt 9 órakor Sátoraljaújhelyben a vármegyeháza termében tartandó rendkívüli közgyűlésre szívesen meghívjuk. — **Tárgy:** A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló jegyzői ügyviteli szabályzat 88. §-ának rendelkezése szerint, a jegyzők által végezhető magánmunkák díjjainak megállapítására vonatkozó szabályrendelet alkotása. Tekintettel ezen bennünket közelről érdeklő ügy fontosságára, s különösen arra, hogy a vármegyei főjegyző ur azt viszonyaink és óhajaink figyelembevételével szándékozik a jövő évi február havi törvényhatósági közgyűlés elé terjeszteni — a gyűlésre teljes számmal megjelenni szíveskedjenek. Sárospatakon. 1902. nov. hó 26-án. Fodor Jenő, egyleti elnök. Hubay Kálmán, egyleti jegyző.

— **A sátoraljaújhelyi villanyvilágítási és erőátviteli részvénytársaság** következő kérelmének közlésére kérte fel lapunkat. Kérelem a tisztelt kö-

zönséghez. Villanyvilágítási hálózatunk túl terhelésének orvoslása céljából az illetékes hatóságoknál már az elmúlt nyár derekán ennek megfelelő kibővítését és megerősítését kérelmeztük, az engedélyt azonban csak nagyon későn kaptuk meg és így a hálózatnak átalakítását és kijavítását célzó munkálatokat a mostani téli időnyben kell végeznünk; ami leginkább azért kellemetlen, mert ezen munkák végrehajtása közben a hálózatot le kell kapcsolni és a világítás ilyenkor meg lesz szakítva. Amidőn ezt a tisztelt közönség tudomására hozzuk, egyúttal megjegyezzük, hogy ezen kikapcsolásokat naponta mindég a délelőtti és déli órákra fogjuk szorítani és arra törekedünk, hogy átalakítási munkálataink által, az áramfogyasztás gátolva ne legyen. Mindazonáltal kérjük a tisztelt közönség szíves türelmét és elnézését olyan esetekben, ha a megszakítások a délutáni órákban is elkerülhetetlenné válnának. **Az igazgatóság.**

— **Tolvaj szobaleány.** A szőke Zsófi megirigyelte úrnője arany karperecét. Mikor magára volt hagyva, bejárta az összes szobákat és minden nyitva talált fiókot felkutatott. Végre reáakadt egy szép, fonott arany karperecre, melyet úrnője nem vitt hazulról magával. Rákapesolta kezére és mert a esillogó arany igen oda illett, többé nem is tette vissza. Mikor úrnője napok multával kereste kedvenc karperecét, — sehol nem találta. Ugyanakkor a szobaleány volt távol hazulról, — saját vesztére. A karperecét rövid keresés után megtalálták a Zsófi szobaleány nyitva maradt kofferjében.

SZINHAZ.

Halálos csönd.

(Színré került a városi színházban f. hó 29-én.) — december 3.

A Cidek és Don Juanok, Cervantesek és Calderonok földén született ez a dráma; abban a hazában, melynek egyes helyei is a verőfényes élet lirizmusát és egyúttal a borongó sejtelmességek mystikus költészetét lehelik ki magukból. Jose Echegaray, a déli Ibsen minden alkotásából kiárad Andalusia, Sevilla és Granada bűbajos poézise, mely akkor jut leginkább érvényre, mikor nőalakjait rajzolja meg: a szenvedélytől égő, spanyol női jellemeket, felruházva azokat a férfiak vakmerőségével, a férfi lélek szilajságával, giganstikus szenvedélyeivel. Es amilyen eszményien tiszták női jellemei, ép oly sejtelmes és komor az a keret, amelybe bele viszi őket. De hát lehet-e ez másként oly drámairónál, ki a madonnák hazájának romantikájával egyúttal Madrid és a Sierrák rejtelmeiktől terhelt levegőjét szívja magába?

Az pedig, hogy a verőfényben, a majdnem aetheri légkörben élő író alkotásaiban tulnyomó a komorság, és nyomasztóak az árnyak: megmagyarázható az emberi lélek sajátosságából, mely a képelet segítségével rémképet varázsol oda is, hol a tavasz hirdeti uralmát s egy-egy felbukkanó árnytól nem látja a fényözönt, a ragyogást.

Nem egészen érthetetlen tehát az, ha valaki, — egy mélyen érző és gondolkodó, pesszimizmus lélek ellentétében az impressziókkal, melyek hatottak lelkére: a fény, a derű hazájában, a megrendítő, idegizgató hatások lovagjává avatja magát. Különbön is a spanyol föld nemcsak a romantika, a szenvedélyesen izzó szerelem hazája, de a sejtelméké is. A spanyol föld nemcsak a barcarolák, a szerelmi költészet troudurjainak eldorádója így, de mint mindenütt, viharzanak itt is setét, ádáz szenvedélyek, mert a lyra hazája is szülhet tragoediákat! Milyen tragoediákat...! azt megmutatta nekünk Echegaray.

A „Halálos csönd,” a „Silentio de muerto” egyik gyengébb alkotásának. Amit megismerünk belőle: az a

spanyol föld intrikákkal átszőtt, fulasztó levegője. Ebben is, mint Echegaray többi darabjában egy nő szerepel, kit gyanu üldöz, sujt a rágalom. Ez az üldözött nő — Augustiás. Vértanúsága révén rokonszenves alakja a darabnak, de a csapás ellen, ami éri: felázad lelkiismeretünk. Felmerül lelkünkben a kérdés, hogy mivel érdemelte meg bukását.

Ellentmondók, következtetlenség a jellemek s ép azért marad a szív hidegen a tényezők harcának tetőpontján is, csupán idegeinket izgatja fel, gondolkozásunkra tesz hatást. De azért magával ragad kifogástalan szinpadai technikája, szereplőinek szenvedélyessége, a darab menetének rohamossága. Együtt érzünk alakjaival, ragad velők a rokonszenven, a részvét, a szánakozás; lenyűgözi lelkünket a fájdalom, melynek sehol sincs vigasztalása. Benne élünk darabjában, egyek vagyunk hőseivel, mert magasabb piedesztálra helyezi őket nálunk jellemük fensége, érintetlen tisztasága. Nem a darab szövevényei, bonyodalmai, megható meséje, nem a formaérzék, de a jellemek sajátossága teszi Echegaray darabjait vonzóvá, hatásossá és őt nagy drámaíróvá, Calderon méltó, irigyelt ntódává.

A „Halálos csönd” meséje a következő:

Glória anyja egykor (6-8 év előtt) megsalta az urát, noha már nagy leánya volt. A férj gyanakodott és egy kéteshírű házban felkereste az asszonyt, de ehelyett a leányt találja ott, ki az anyját szökni segítette. Atyja párbajt vív azzal az emberrel, kit leánya elcsabítottának tart és a párbajban elesik. Az anya lelkiismerete furdalásainak áldozata lesz, a leány pedig kolostorba vonul. Nagynénje, Mercedes azonban nemsokára kihozza onnan és Glória Angustias név alatt újra megjelenik Madridban, a hol senki föl nem ismeri. Egy nemes fiatalember, Raimondó megszereti a leányt: és feleségül akarja venni. A leány is szereti Raimondót, ezt meg is vallja neki, de kijelenti, hogy nem lehet a felesége. Raimondó csakhamar megtudja az okot is: hogy Angustias nem más, mint Glória A hozományvadász Gennaro, milliói kedvéért megbocsátaná gyalázatát és elvinné feleségül, de Glória Raimondót szereti. Gennaro bosszúból felföldi a leány gyalázatát a madridi szalonokban és Glóriát egy estélyről kiharancsolják. Raimondónak feltűnik, hogy a leány nemcsak nem védekezik, hanem még vadolja, befeketíti magát. Sejtí, hogy e mögött titok lappang. Nagy szerelmi önfelédtségében Glória is bevallja Raimondónak, hogy titka van, de ezt nem fogja elárulni soha. Azaz mégis... a halálos ágyán. — Raimondó tetteleg inzultálja Gennarot és egy másik uracsot, akik a védtelen nőt megsértették. Két párbajt kell vívnia Glóriáért és a második párbajnál beleszalad ellenfele kardjába. Halálra sebzetten hozzák vissza Glóriához, ki ekkor elmondja a haldoklónak anyja történetét. Raimondó boldogan hal meg. Glória pedig e szavakkal borul a halottra; Csönd, halálos csönd, „Silentio, silentio de muerto.”

A tartalom is mutatja, hogy Augustiás-Gloria a darab főszereplője. Meseri alkotás az Augustiás jellemének érvényre juttatása, bár lelkében viharzanak ellentétes szenvedélyek; de ebben a szerepben egymagában annyi a szingazdag poézis, hogy képes megmenteni egy egész darabot. Virtuozitással kell bírni annak, aki e szerepet alakítja, mert e szerep szenvedélyessége dominálja a közönség lelkiállapotát. Ez uralkodik, ez vezet, ez érdekel. Tóth Ilonka játszotta meg e szerepet minden ambíciójával, nagy igyekezettel. A szenvedély, a dac, a harag, a tűz, a fájdalom s minden érzelem, ami e szerepben összehozva van, kifejezést nyert alakítása által. Nagyon kifejező volt szemének révetegsége, kitörései, melyek a lelkében tomboló érzések harcának megnyilvánulásai voltak. A darab sikere az ő érdeme is. Megtett minden lehetőt,

hogy kifejezésre juttassa szerepének minden árnyalatait, titokzatosságát, borongó, de varázsos költészetét.

Odry Á. Raimundó szerepében szinte derék munkát végzett. Sinte gyújtott dikciónak szenvedélyességével és rohamosságával. Lefoglalta érdeklődésünket s a közönség rokonszenves tpsaiból sok illette őt is.

A többi szerep annyira jelentéktelen, hogy foglalkoznom vele felesleges. Legfeljebb Vágó és Komjáthy alakítását emelhetem ki; elsőét a tábornok, utóbbiét Orellano szerepében. A darab összességében kifogástalan, a rendezés ügyes.

És e darabbal kapcsolatban történt meg a ritka eset, hogy premiér zárjon be színi szezon, habár olyan rövid, négynapost is, mint sajnos! a mienk szokott lenni.

Németh Pál.

IRODALOM.

Karácsonyi énekek. A napokban hagyják el a sajtót ily címen Szappanos Imre új helyi rk. kántor összegyűjtött karácsonyi énekei. Van benne egy karácsonyi misét kitöltő ének-füzér. Azután külön számok a pásztor-misére. Mind igen jól sikerültek s nemcsak dicsérori a szerző alkotó erejének, de vegyeskarra való átírásuk is igen szép; orgonakisérettel is használható. Kapható 2 K.-ért. Szappanos Imre rk. kántornál Sátoraljaújhelyben.

Karácsonyi ajándéknak magyar képes könyvek. Azok a gondos szülők, akik gyermekeik szellemi nevelésére is nagy súlyt fektetnek, még csak pár év előtt is nagyon meg voltak akadva, ha képes könyveket akartak venni gyermekeiknek. A magyar könyvpiacnak ugyanis föltötte kevés ilyen képeskönyve volt: a németországi, vagy bécsi litográfusok cláraszották a magyar könyvkereskedelmet olcsó és silány reprodukciókkal, amelyek részint szöveg nélkül kerültek forgalomba. Maga a kép idegen szellemű, idegen eredetű volt, valamint idegen volt az egész könyv is, mivel külföldön készült — s még a magyar szöveget is ott nyomták bele. A gyermek-irodalom e nagy hiányát egyszerre és ugyancsak alaposan pótolta ez idén a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” kiadóhivatala, mely karácsonyra nem kevesebb, mint 30 különféle nagyságu és alaku képes könyvet kedvezkedik az aprószeneteknek. A könyvek mindegyik lapján ott ékeskedik ez a fóirat: „Honi ipar” s ez nem reklám, hanem örvendetes igazság. Amint a küldött mutatványokból is meggyőződünk, az igen csinos és kedves képeket hazai művészek festették, melyek mindegyike egy-egy kis világot tár föl a képekért rajongó kicsikék előtt: s végre törülmetszett magyarság, naiv és mégis ötletes gyermekdedly csap felénk a csengő-bongó kis versékéből, melyek Zsigány Árpád költői vénáját dicsérik. Ez a nevezetes és hazafias vállalkozás tehát minden esetre figyelemre és pártolásra érdemes: nem csak azért, mert nagy pedagógiai fontossága van, mivel magyar szellemben, magyar szívekben fogant szóval és művészettel oktatja gyermekeinket, hanem azért is, mert kizárólag Magyarországon készült és a magyar ipar diadalát hirdeti a bécsi portékával szemben. Mind a két ok elég fontos arra, hogy a magyar közönség méltányolja a „Magyar Kereskede mi Közlöny” kiadóhivatalának ezt a dicséretes törekvését és pártfogásával buzdítsa szép szándékainak további kifejtésére.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Györgyike kedves, vonzó dolgai december közepén fognak jöhetni, a most küldött a karácsonyi számban fog megjelenni.

Ilma. Most már nincs akadály. A sor már szombaton rá kerül, akkor lefogjuk közölni.

S. B. Nem közölhetjük kérem. Kozdetlegesek.

Kiadótulajdonos: Éhlert Gyula.

H I R D E T É S E K

Már megjelent és kiadóhivatalunkban kapható

Szaktekintélyek által kttünőnek elismerve

a Polányi-féle hal szag- és íz nélküli kitűnő csukamáj olaj és az abból készült vaj.

Iz és használhatóság tekintetében páratlan. Az olaj 2 kor., a vaj 1 kor. Kapható nálam: kitűnő sódar pác 1 sertéshez utasítással 1 kor. 45 fill. Jeruzsálemi tömjén lelkész urak részére 1 kiló 4 korona.

Polányi Dezső,
gyógyszerész Homonnán.

Raktáron van Saujhely és vidéke részére:
Kádár Gyula gyógyszerész urnál Saujhelyben.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők melyen leszállított arakon Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítmány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. — Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcsosul zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útkezelési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Cim: »Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A vidéki n. é. özönöséget saját érdekében kérem, esotleges szíves megkereséseiket pontosan nevemre **Stark M á t y á s** czimezni.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorkocsi használata díjmentes.

Adams Brothers u. Co. London.

JAMAICA-RUM

VICTORIA

FINEST. FULL. MILD. — OLD JAMAICA-RUM
IMPORTED BY

ADAMS BROTHERS & CO. — LONDON.
E. C. 20. EASTCHEAP.

Főraktár: _____

Malártsik György utódánál Sátoraljaújhely.

Jamaicai Rum különlegesség.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a »Zemplén« könyvnyomtató intézetében

Állást keres.

Gépész uradalomban, vagy malomban, szeszgyárban. Kezel szántógépet is. — Czim a kiadóhivatalban.

Gyógy- és csemege szőlő

5 klgr. nagyszemű édes 3 k. 50 f.
5 " csemege körte . 3 k. — f.
5 " Ananas Dinye . 3 k. — f.
bérmentve utánvét mellett.

100 klgr. görög dinye . 24 k. — f.
a helybeli állomáshoz szállítva.

Nagyobb vételnél külön ajánlatot teszek

Sárkány József,
Gyöngyösön.